

Que faire si votre enfant se radicalise?

Conseils aux parents

What if your child radicalises?

Tips for parents

Çocuğunuz radikalleşirse ne yapmalısınız?

Ebeveynler için ipuçları

ما ذا إذا يتطرف طفلك؟

نصائح للأباء

Wat als je kind radicaliseert?

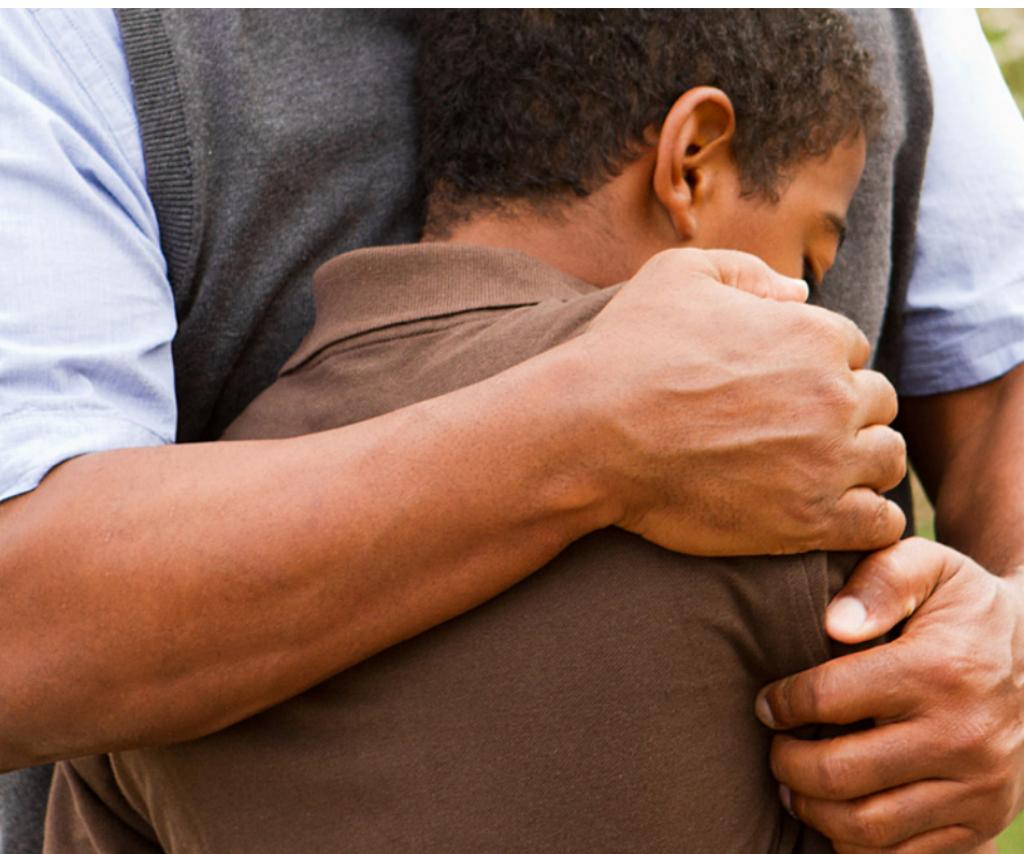
TIPS VOOR OUDERS

Radicaal. Wat is dat?

Voor heel wat jongeren is de puberteit een moeilijke periode. Ze voelen zich niet begrepen, zijn op zoek naar hun identiteit en denken vaak erg zwart-wit. Veel jongeren vertonen in deze periode wel eens ‘radicaal gedrag’ of zijn opstandig. Dat is normaal en hoeft op zich geen reden tot paniek te geven. Het is daarom wel erg moeilijk om in te schatten wanneer een jongere radicaliseert.

Radicalisering is een **proces**. Dat kan heel langzaam, maar ook erg snel gaan. Niet iedereen die in een proces van radicalisering zit, zal uiteindelijk geweld gaan gebruiken. Niet alle jongeren die radicale ideeën hebben, willen ook gaan strijden. Dat maakt het erg moeilijk om te weten wanneer we ons echt zorgen moeten maken.

Wanneer moet ik me zorgen maken?

Er bestaat geen standaard lijst van kenmerken van jongeren die radicaliseren. Toch zijn er enkele signalen die op radicalisering kunnen wijzen, meestal als ze in combinatie met elkaar voorkomen:

- De jongere vertoont een **plots gedragsverandering**. Sommige jongeren gaan zich in een eerste fase verdiepen in hun religie of ideologie, of zich meer religieus profileren, terwijl ze dat voordien niet deden. Soms zijn er ook uiterlijke veranderingen: plots andere kleding dragen, een baard laten groeien,... **Op zichzelf hoeven deze veranderingen niet te betekenen dat de jongere radicaliseert!** Maar wanneer uiterlijke veranderingen samengaan met gedragsveranderingen kan dit wel op radicalisering wijzen. Let op: bij sommige radicalerende jongeren is er helemaal geen sprake van uiterlijke veranderingen.
- **Isolement** en vreemding: de jongere neemt langzaam afstand van de maatschappij. Bijvoorbeeld van school en vrienden, later ook van familie en ouders.
- De jongere is vaak niet thuis of zondert zich af en besteedt erg veel tijd aan sociale media en **internet**.
- **Preken**: de jongere ziet alles zwart-wit, mensen zijn ofwel goed, ofwel slecht. Hij/zij spreekt anderen aan op hun gedrag, op het volgen van bepaalde regels om een goede moslim te zijn.
- De jongere is **loyaal aan een nieuwe vriendengroep** en ziet stilaan iedereen als vijand: de rest van de samenleving, maar ook klasgenoten, vrienden, zelfs familieleden. Kortom: iedereen die anders denkt.
- De jongere plaatst **de eigen nieuwe normen en waarden** boven die van het gezin en de samenleving, en verwerpt elke andere leidraad.

Kwetsbare jongeren, die een traumatische ervaring opliepen, of die het moeilijk hebben door problemen op school, thuis, met politie,... zijn vaak vatbaarder voor radicale ideeën. **Toch kan dit elke jongere overkomen, ook zonder duidelijke reden of aanleiding!**

Wat kan ik doen?

- **Blijf interesse en genegenheid tonen.** Wees betrokken bij de leefwereld van je kind. Betrek hem/haar ook bij de dagdagelijkse activiteiten van het gezin.
- **Blijf in gesprek gaan met je kind.** Stel vragen: waar ga je naartoe? Met wie? Wat doen jullie dan? Probeer niet te controlerend over te komen.
- **Blijf zorgen dat je kind zich thuis welkom voelt** en met vragen bij jou terecht kan. Bied een luisterend oor.
- Probeer het **internetgebruik van je kind in het oog te houden.**

Wat doe ik beter niet?

- Het **contact verbreken**, stoppen met praten, ruzie maken, reageren met geweld,...
- **Je kind veroordelen of het huis uit zetten:** op deze manier krijgen de nieuwe ‘vrienden’ en ideeën nog meer ruimte.

Waar kan ik terecht met vragen?

Je kan gratis en anoniem terecht voor een gesprek bij volgende organisaties.

- **De Opvoedingslijn**
078 15 00 10 of opvoedingslijn@groeimee.be
- **De Opvoedingswinkel**
03 236 29 39 of opvoedingswinkel.antwerpen@cawantwerpen.be

Je kan ook steeds terecht bij de directie of het CLB van de school van je kind. **Loopt je kind gevaar? Contacteer dan de politie op het nummer 101.**

Radical... c'est quoi?

Radicalisation?

Pour beaucoup de jeunes, l'adolescence est une période difficile. Ils se sentent incompris, sont à la recherche de leur identité et ont souvent des opinions très catégoriques.

Bon nombre de jeunes montrent également dans cette période de leur vie 'un comportement radical' ou sont révoltés. C'est normal et, en soi, cela ne doit pas être une raison d'alerte. Mais, par conséquent, il est très difficile d'estimer au juste quand un jeune se radicalise.

Processus

La radicalisation est un processus, qui peut aller très lentement ou, au contraire, très vite. Pas tous les jeunes en processus de radicalisation, terminent par utiliser de la violence. Pas tous les jeunes ayant des idées radicales, veulent aller se battre, ce qui rend très difficile de savoir à quel moment nous devons commencer à nous faire de vrais soucis.

A quel moment dois-je me faire des soucis?

Il n'existe pas de liste standard de critères caractérisant les jeunes qui se radicalisent. Pourtant il existe quelques signaux qui **pourraient** indiquer une radicalisation, en général, s'ils surviennent de façon combinée:

- Le jeune montre **un changement de comportement soudain**. Certains jeunes commencent à s'approfondir dans une première phase dans leur religion ou idéologie, ou commencent à se profiler plus au niveau religieux, tandis qu'ils ne le faisaient pas avant. Parfois, ils changent également d'apparence physique: ils changent soudainement leur tenue vestimentaire, ils se font pousser la barbe,...

Radikal... ne demek?

Radikalleşme nedir?

Gençlerin çoğu için ergenlik çağının zor bir dönemdir. Öyle ki kendilerinin anlaşılmadıkları hissini taşırlar, kimlik arayışı içine girerler ve genellikle siyah-beyaz düşünürler.

Bu dönemde gençlerin çoğu arada bir 'radikal davranış' veya asi davranışlar gösterirler. Bu gayet normaldir ve panik yapmaya gerek yoktur. Bu yüzden bir gencin ne zaman radikalleşmeye başladığının değerlendirilmesi oldukça zordur.

Süreç

Radikalleşme bir süreçtir. Bu çok yavaş olabilir, ancak çok hızlı da gelişebilir. Radikalleşme sürecinde bulunan herkesin, sonunda şiddet kullanacağı söylenemez. Radikal görüşlere sahip tüm gençlerin de gidip savaşmak istediğini düşünülemez. Bu da ne zaman gerçekten endişelenmemiz gerektiğini bilmemizi çok zor hale getiriyor.

Ne zaman endişe duymaya başlamalıyım

Radikalleşen gençlerin özelliklerini belirten standart bir liste yoktur. Ancak yine de radikalleşmeyi işaret **edebilecek** bazı sinyaller vardır, eğer bunlar çoğunlukla birbirleriyle bağlantılı olarak kendini gösterirse:

- Gençte **ani bir davranış değişikliği** görülür. Bazı gençler ilk etapta inanç veya ideolojilerine yoğunlaşır veya kendilerini daha dindar olarak göstermeye başlarlar, hâlbuki bunları daha önce yapmadırlardı. Bazen de dış görünüşleri değişir: **birden bire** değişik kıyafetler giymeye başlar, sakal bırakırlar,...
- **Bu değişiklikler kendi başına gencin radikalleştiği anlamına gelmez!** Ancak dış görünüşteki değişikliklerin davranış değişiklikleriyle birlikte ortaya çıkması

- En soi, ces changements ne signifient pas nécessairement que le jeune se radicalise !** Mais quand les changements physiques vont de pair avec des changements de comportement, *cela peut être un signe de radicalisation.* ATTENTION : certains jeunes en voie de radicalisation ne présentent pas du tout de changements physiques.
- **Isolement et désaffection:** le jeune commence à se distancier doucement de la société. Par exemple de l'école et de ses amis, et ensuite également de sa famille et de ses parents.
  - Le jeune **n'est souvent pas à la maison** ou s'isole et dédie beaucoup de temps aux médias sociaux et à **l'Internet**.
  - **Sermons:** le jeune a des idées catégoriques de tout, ou bien les personnes sont bonnes ou bien elles sont mauvaises. Il/elle réprimande les autres au sujet de leur comportement, du respect de certaines règles pour être un bon musulman.
  - Le jeune est **loyal à un nouveau groupe de copains** et au fur et à mesure, il considère tout le monde comme un ennemi: le reste de la société, mais également les camarades de classe, les amis, même les membres de sa famille. En bref: tout le monde qui pense différemment.
  - Le jeune place **ses propres nouvelles normes et valeurs** au-dessus de celles de la famille et de la société et rejette toute autre directive.

Les jeunes vulnérables, qui ont vécu une expérience traumatisante ou qui ont des problèmes à l'école, à la maison, avec la police,... souvent sont plus sensibles aux idées radicales.

Néanmoins, cela peut arriver à tous les jeunes, même sans raison ou prédisposition claires !

durumunda, *bu radikalleşme işaretini olabilir.* DİKKAT: Radikalleşen bazı gençlerin dış görünüşlerinde hiçbir değişiklik söz konusu değildir.

- **Sosyal izolasyon** ve yabancılışma: Genç yavaş yavaş toplumdan uzaklaşır. Örneğin okuldan ve arkadaşlarından, daha sonra da ailesi ve ebeveyninden.
- Genç çoğunlukla evde bulunmaz veya kendini toplumdan soyutlar ve sosyal medya ve **internette** oldukça fazla zaman geçirir.
- **Dini konuşmalar yapmak:** Genç her şeyi siyah-beyaz görür, insanlar ya iyidir ya da kötü. İyi bir Müslüman olmak için uyulması gereken bazı kurallarla ilgili başkalarının davranışlarını eleştirir.
- **Genç yeni bir arkadaş grubuna sadakat** gösterir ve yavaş yavaş herkesi düşman olarak görür: toplumun geri kalan kısmını, sınıf arkadaşlarını, arkadaşlarını, aile bireylerini bile. Kısaca farklı düşünen herkesi düşman görür.
- **Genç kendi yeni norm ve değerlerini** ailenin ve toplumunkilerin üstünde tutar ve diğer tüm uygulamaları/yol göstericileri reddeder.

Travmatik deneyim yaşamış veya okulda, evde ve polisle... olan sorunları nedeniyle zorluk yaşayan hassas gençler genellikle radikal fikirlere karşı daha eğilimli olurlar.

Ancak bu durum hiçbir açık neden veya gerekçe olmaksızın her gencin başına gelebilir!

Ne yapabilirim?

- İlgi ve sevgi gösterin, çocuğunuzun dünyasına dâhil olun. Ailenin günlük aktivitelerine onu da katın.
- Çocuğunuza konuşmaya devam edin. Sorular sorun: Nereye gidiyorsun? Kiminle? Daha sonra ne yapacaksınız?

Que puis-je faire ?

- Montrez-vous intéressé et affectif, soyez impliqué dans le vécu de votre enfant. Impliquez-le /la dans les activités quotidiennes de la famille.
- Continuez à entrer en dialogue avec votre enfant. Posez-lui des questions: où vas-tu? Avec qui? Que faites-vous? Evitez d'avoir l'air trop contrôlant.
- Faites toujours en sorte que votre enfant se sente le bienvenu chez vous et qu'il puisse vous poser ses questions. Soyez à l'écoute de votre enfant.
- Essayez de surveiller l'utilisation de l'Internet de votre enfant.

Que dois-je éviter de faire?

- Rompre le contact, ne plus lui parler, se disputer, réagir violemment,...
- Blâmer votre enfant ou le virer de la maison: ainsi les nouveaux 'amis' et les nouvelles idées gagneront encore en importance.

A qui puis-je poser mes questions?

Vous pouvez faire appel aux organisations suivantes et cela de façon gratuite et anonyme:

- Par téléphone en appelant la **Opvoedingslijn** (Ligne de l'Education): 078 15 00 10 ou opvoedingslijn@groeimee.be
- Ou sur rendez-vous chez **Opvoedingswinkel** (Boutique de l'Education) de votre quartier: 03 236 29 39 ou [@cawantwerpen.be](mailto:opvoedingswinkel.antwerpen)

Vous pouvez également à tout moment vous adresser à la direction ou au centre CLB de l'école de votre enfant.

Votre enfant est en danger ?
Contactez la police au numéro 101.

Çok kontrol eder bir tutum sergilemeyein.

- Çocuğunuza evde sevdiği ve soruları olduğunda size başvurabileceğini hissettirmeye devam edin. Söylediklerine kulak verin.
- Çocuğunuzun internet kullanımını kontrol altında tutun.

Neleri yapmasam daha iyi olur?

- İletişimi kesmek, konuşmaya son vermek, kavga etmek, şiddet kullanarak tepki vermek,...
- Çocuğınızı yargılamak veya evden atmak: Bu şekilde yeni 'arkadaşlar' ve fikirler için daha çok alan bulur.

Sorularım olduğunda nereye başvurabilirim?

Konuya ilgili bir görüşme yapmak için aşağıdaki kuruluşlara **ücretsiz ve anonim** olarak başvurabilirsiniz:

- Telefonla **Eğitim Hattını** arayabilirsiniz: 078 15 00 10 veya opvoedingslijn@groeimee.be
- Randevu alıp çevrenizdeki **Opvoedingswinkel** [Eğitim dükkânı] ile bir iletişime geçebilirsiniz: 03 236 29 39 veya [@cawantwerpen.be](mailto:opvoedingswinkel.antwerpen)

Ayrıca çocuğunuzun okul idaresine veya CLB'ye (Öğrenci Rehberlik Merkezi) de her zaman başvurabilirsiniz.

Çocuğunuz tehlikede mi?
Öyleyse 101 numaralı hattan polisi arayın.

Radical... what is that?

Radicalisation?

Puberty is a difficult time for many youngsters. They feel misunderstood, are in search of their identity and often think very black and white.

Many youngsters sometimes show “radical behaviour” or are rebellious during this period. This is normal and, as such, is not necessarily a reason for panic. This makes it, therefore, very difficult to determine when a youngster is radicalising.

Process

Radicalisation is a process. It can be very slow, but also very fast. Not everyone who is going through the radicalisation process will end up using violence. Not all youngsters who have radical ideas want to go and fight. This makes it very difficult to know when we should actually be worried.

When should I be worried?

There is no standard list of characteristics of radicalising youngsters. Yet there are some signs that **may** point to radicalisation, usually when they concur:

- The youngster goes through a **sudden change of behaviour**.

Some youngsters will first go through a phase of more profound interest in their religion or ideology, or present a more religious image of themselves, what they did not use to do previously. Sometimes there are also external changes: suddenly wearing different clothes, growing a beard...

These changes, as such, do not necessarily mean that the youngster is radicalising! But when external changes concur with behavioural changes it *may indicate radicalisation*.

ما هو المتطرف؟

التطرف؟

بالنسبة للكثير من الشباب مرحلة المراهقة هي فترة صعبة. يشعرون أن لا يفهم الناس أنفسهم، يبحثون هويتهم وغالباً ما تكون أفكارهم غير متزنة وصارمة. في هذه الفترة يظهر كثير من الشباب أحياناً “السلوك المتطرف” أو المتمرد. هذا أمر طبيعي وليس في حد ذاته سبب للذعر. ولذلك من الصعب جداً رؤيته تطرف الشباب.

عملية

التطرف هو عملية. يمكن أن تبدأ ببطء، ولكن يمكن أن تنتشر أيضاً بسرعة جداً. ولكن ليس من الضروري أن يستخدم المتطرف العنف في تطرفه. ليس كل الشباب الذين لديهم أفكار متطرفة، يريد أن يذهب للقتال. وهذا يجعل من الصعب جداً التعريف متى يجب علينا أن نقلق حقاً.

متى يجب علي أن أقلق؟

لا توجد قائمة ضابطة من خصائص الشباب الذين يتطرفون. ولكن هناك بعض العلامات التي قد تدل على التطروف:

- وعادة يحدث عند ما يظاهر التغير المفاجئ في السلوك. في مرحلة الأولى بعض الشباب يكونون أعمق في دينهم أو أيديولوجية، ويظهرون أكثر تديناً عما كانوا عليه من قبل. أحياناً هناك أيضاً تغيرات الظاهرة: ويظهر عليهم التغيير فجأة في لباسهم وإطلاق لحاظهم... **هذه التغيرات لا تدل وحدها على التطروف** ولكن التغيرات الخارجية مع تغير التصرفات **فهي قد تدل على التطروف**. الرجاء ملاحظة أن بعض الشباب المتطرفون ليست هناك أي تغيرات ظاهرة.

- **لانزعال والاغتراب:** يبتعد الشاب ببطء عن المجتمع. فمثلاً يبتعد عن المدرسة والأصدقاء، فيما بعد عن العائلة والأبوين أيضاً.

Please note that some radicalising youngsters do not show any external changes at all.

- **Isolation and alienation:** the youngster slowly distances himself from society. For example, from school and friends, later also from family and parents.
- The youngster is **often away from home** or secludes himself and spends a lot of time on social media and the **internet**.
- **Sermons:** the youngster sees everything in black and white, people are either good or bad. He / she makes remarks to others on their behaviour, on following certain rules in order to be a good Muslim.
- The youngster is **loyal to a new group of friends** and gradually starts seeing everyone as enemies: the rest of society, but also classmates, friends, even family. In short, anyone who thinks differently.
- The youngster puts **his own new standards and values** above those of the family and society, and rejects any other guiding principle.

Vulnerable youngsters, who have been through a traumatic experience, or who are struggling with problems at school, at home, with the police... are often more susceptible to radical ideas.

Yet, it can happen to any youngster, even for no apparent reason or cause!

What can I do?

- **Show interest and affection**, be involved in your child's social environment. Also involve him/her in the family's daily activities.
- **Remember to talk with your child.** Ask questions: where are you going? With whom? What will you be doing? Try not to be too controlling.

• ليس الشاب كثيرون من الأحيان في المنزل أو ينعزل نفسه وينفق الكثير من الوقت على وسائل الإعلام الاجتماعية والإنترنت.

• **القيام بالخطب الدينية:** يرى بعض الشباب أن كل شيء إما أبيض أو أسود، والناس إما جيد أو سيئ. و يحاسبون الآخرين على تصرفاتهم و متابعتهم قواعد معينة لكونهم مسلمين جيدين.

• **يظهر المودة للأصدقاء الجدد** و شيئاً فشيئاً يرى باقي أفراد المجتمع و زملاء واصدقائه وحتى أفراد عائلته وحتى الذين يفكرون بشكل مختلف لأنهم أعداء له.

• **يقدم قيمة وأخلاقه** على قيم وأخلاق المجتمع ويرفض أي دليل آخر. الشباب المعرضين للخطر، الذين عانوا من صدمة نفسية، أو الذين يعانون من مشاكل في المدرسة والمنزل، و مع الشرطة... و غالباً ما يكون أكثر قابل للأفكار المتطرفة. رغم ذلك هذا يمكن أن يحدث لكل الشباب، حتى دون سبب واضح أو داع!

ماذا يمكنني أن أفعل؟

• اظهروا له الاهتمام والمحبة، وكونوا داخل عالمه. واجعلوه يشارك في نشاطات العائلة اليومية للأسرة.

• استمروا في التحدث مع أولادكم. إسألوهم: إلى أين سيدهبون؟ مع من؟ ثم ماذا سيفعلون؟ لا تحاولوا أن تظهروا أكثر الإشراف عليه.

• احرص على أن يشعر طفلك بالراحة في البيت وأن يلجم الآباء عند الحاجة للإجابة عن أي سؤال وكن له أذنا صاغية.

• واجعلوه لهم تحت مراقبتكم وراقبهم فيما يتعلق بالإنترنت.

من الأفضل لا تفعل؟

• انقطاع الاتصال، التوقف عن الحديث، بمحنة، رد بالعنف، ...

• أدان طفلك أو طرد طفلك من داره: في هذه الطريقة يحصل على "أصدقاء" الجديد والأفكار الجديدة مزيد من المساحة.

- Continue to make sure **your child feels welcome at home** and to come to you if he/she has any questions. Offer a listening ear.
- Try to keep an eye on your child's **use of the Internet**.

What should I not do?

- Drop contact, stop talking, fight, react with violence,...
- Condemn or evict your child: it will only create more space for the new 'friends' and ideas.

Where can I ask questions?

For **free and anonymous** answers you can talk to these organisations:

- The education line (**Opvoedingslijn**) telephone: 078 15 00 10 or opvoedingslijn@groeimee.be
- Or by appointment at the education shop (**Opvoedingswinkel**) near you: 03 236 29 39 or opvoedingswinkel.antwerpen@cawantwerpen.be

You can also always contact your child's school management or CLB.

Is your child in danger? Contact the police on telephone number 101.

أين يمكنني أن أتوجه للأسئلة؟
يمكنك أن تذهب مجاناً وبشكل مجهول إلى محادثة مع المنظمات التالية:
عن طريق الهاتف عبر الخط التعليمي:
078 15 00 10 أو
opvoedingslijn@groeimee.be

أو حسب الموعد في دكان التربية eD في حيك:
Opvoedingswinkel

opvoedingswinkel.antwerpen@03 236 29 39 أو cawantwerpen.be

يمكنك الاتصال دائمًا بإدارة أو (مركز
مراقبة التلاميذ) CLB
لمدرسة طفلك أيضًا.

هل يتعرض طفلك للخطر؟ فالاتصال
بالشرطة عبر الاتصال بالرقم 101.

MET DE STEUN VAN

